

Lekcja:	Data:	Klasa: 7
---------	-------	----------

**Temat: Dlaczego w języku polskim nie zawsze piszemy tak, jak słyszymy?
Przypomnienie podstawowych wiadomości z fonetyki.**

Środki dydaktyczne:
prezentacja multimedialna „Fonetyka”,
filmy: „Jak rozpętałem II wojnę światową” (fr), „Mowa a pismo”, „Trening artykulacji”
(źródło: YouTube)
podręcznik (flipbook), zeszyt ćwiczeń z serii *Nowe Słowa na Start 7*.

Cele lekcji:
Uczeń:
1. Wyjaśnia, czym jest głoska, wyróżnia samogłoski i spółgłoski,
2. Dzieli wyrazy na głoski,
3. Dzieli głoski na nosowe, ustne, dźwięczne i bezdźwięczne, twarde i miękkie oraz rozpoznaje je w wyrazach,
4. Rozpoznaje najczęstsze błędy w wymowie i poprawnie wymawia wyrazy, które mogą sprawić trudność w wymowie.

Przebieg lekcji (metody i aktywności):

1. Podanie tematu lekcji i celów – slajd 1,2.
2. **Powtórzenie wiadomości o narządach mowy** – wykład nauczyciela – slajd 3,4
Narządy, które biorą udział w powstawaniu głosek: płuca, tchawica i krtani, jama gardłowa, jama ustna, jama nosowa. W płucach znajduje się powietrze, które wydychamy. Przez tchawicę trafia ono do krtani, gdzie napotyka na więzadła głosowe. Ich drgania, spowodowane ruchem cząsteczek powietrza, wywołują dźwięki. Ogromną rolę w procesie mówienia odgrywa także jama ustna, w której skład wchodzi: podniebienie miękkie i twarde, wargi, zęby, dziąsła i język.
3. Ćwiczenie – slajd 5.
4. Zapoznanie się z „Przypomnieniem” – str. 46. (dwa pierwsze akapity)
5. Wykonanie ćwiczenia „Na rozgrzewkę” – str. 46.
*Katowice: l – 8, g – 8
Sopot – l. 5, g. – 5
Warszawa – l. 8, g. 7
Wrocław – l. 7, g. 7
Kraków – l. 5, g. – 5*
6. **Dzielenie wyrazów na głoski.**
- ćwiczenie 1/46

*szept – sz, e, p, t; czajnik – cz, a, j, ń, i, k, ludzie – l, u, dź, e; marzyć – m, a, rz, y, ć
cienki – ć, e, n, k, i; dwadzieścia – d, w, a, dź, e, ś, ć, a*

- ćwiczenie 4/47

13 głosek – codziennie na Ziemi; c, o, dź, e, n, ń, e, n, a, ź, e, m, i

7. Wykonanie zadań z zeszytu ćwiczeń: 1,2,3,4, str. 4 - 5.

8. Rozpoznawanie wyrazów, w których litera „i” jest samodzielną głoską, i tych, w których oznacza tylko miękkość tej spółgłoski.

- zapoznanie się z „Przypomnieniem” str, 46 (trzeci akapit)

- ćwiczenie 2/47

Zataić – stoi po samogłosce, oznacza połączenie głosek „ji”: z, a, t, a, j, i, ć

Geografia – oznacza miękkość poprzedzającej spółgłoski oraz spółgłoskę „j” w wyrazach pochodzenia obcego: g, e, o, g, r, a, f” j, a

Nisko – oznacza samogłoskę oraz zmiękczenie: n’ – i – s- k o

Patriota – zmięczenie oraz spółgłoskę „j” w wyrazie obcego pochodzenia: p, a, t, r’ j, o, t, a

Twoich – stoi po samogłosce, oznacza połączenie głosek „ji”: t, w, o, j, i, ch

Ziarno – zmięczenie: ź, a, r, n, o

-zeszyt ćwiczeń – ćwiczenie 5/5

9. Pokaz fragmentu filmu „Jak rozpętałem II wojnę światową” – zeszyt ćwiczeń 6/5

Uczniowie wcielają się w postać Franciszka Dolasa i przedstawiają się tak jak on:

„Grzegorz Brzęczyszczkiewicz. Chrząszczrzewoszyce, powiat Łękołody”.

10. Omówienie reguł dzielenia wyrazów.

- zapoznanie się z „Przypomnieniem” ze str 47.

W skład sylaby wchodzi zawsze jedna samogłoska i jedna lub więcej spółgłosek. Dzielimy wyraz na tyle sylab, ile jest samogłosek. Jeżeli pomiędzy samogłoskami znajduje się jedna spółgłoska, nie oddzielamy jej od następującej po niej samogłoski. Jeżeli więcej, nie oddzielamy ostatniej spółgłoski od następującej po niej samogłoski. Nie dzieli się liter oznaczających jedną głoskę, np. cie-szyć, a nie cies-zyć, ani wyrazów jednosylabowych, gdyż ośrodkiem sylaby powinna być zawsze samogłoska, np. krzak, a nie krz-ak. Zawsze rozdziela się dwie jednakowe spółgłoski, np. man-na, Jo-an-na. Grupę kilku spółgłosek można dzielić w dowolnym miejscu, np. mat-ka, ma-tka. Zawsze należy oddzielić pojedynczą spółgłoskę, która stoi między samogłoskami, np. ra-tu-nek. Trzeba brać pod uwagę granicę pomiędzy przedrostkiem (przed-, nie-, roz-, ...) i rdzeniem wyrazu, np. rozmowa, przed-ka-dać. Nie rozbija się połączeń spółgłosek au, eu, jeżeli wymawiamy je jednosylabowo (podczas wymowy samogłoska u brzmi jak ł), np. pau-za, Eu-ro-pa, ale na-u-ka.

- ćwiczenie 6/48: mistrz, Wrzeszcz, wstrząs, strach, leszcz, chmiel, ksiądz, szczaw, krzak.

- ćwiczenie 7/48:

Przed-sta-wie-nie; roz-su-nąć, cho-in-ka, po-dział-ka; przed-o-sta-tni, sen-ny, in-stru-ment.

11. Przypomnienie podziału głosek na nosowe i ustne, dźwięczne i bezdźwięczne, twarde i miękkie.

- str. 58.
- zeszyt ćwiczeń – 7, 8, 9,10, str. 6.

12. Rozpoznawanie najczęstszych błędów w wymowie i ćwiczenia artykulacyjne.

- Zapoznanie z „Nową wiadomością” - str. 48.
- ćwiczenie 10/49.
- prezentacja filmu „Jak mówić wyraźnie – trening artykulacji”.

13. Prezentacja filmu „Mowa a pismo” z cyklu „Nauka w lesie”.